

BIZNESDA BOSHQARUV FUNKSIYALARI

Mustafoyeva Shahnoza Namozovna

Navoiy viloyati Uchquduq tumani kasb-hunar maktabi

Biznes asoslari fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada biznesda boshqaruv funksiyalari, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik korxonalarining asosiy faoliyati, menejment sohasining holati, kichik tadbirkorlik subyektlarida ishlab chiqarish kengayib borishi haqida to'liq bayon qilingan.

Kalit so'zlar: biznes, boshqaruv funksiyalari, kichik tadbirkorlik, tadbirkorlik korxonalari, menejment sohasi.

Kirish:

Biznes boshqaruvi — biznes faoliyatini boshqarish haqidagi fan sanaladi. Menejment sohasining holati ishlab chiqarish samaradorligiga, texnika va texnologiya darajasi, shuningdek ishchi kuchining sifatiga ta'sir qiladi. Menejment sohasining mohiyati boshqaruv tizimi va boshqaruv obyekti o'rtasidagi o'zaro munosabat bo'lib, uning muhim vazifasi boshqaruvning zamonaviy usullarini, rahbarlik san'ati sirlarini o'rganishdan iborat.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Bozor iqtisodiyoti o'tilishi sababli davlatda yangi moliyaviy siyosat ishlab chiqildi va hukumat tomonidan real hayotda amalga oshirilmoqda. Jamiyatdagi har bir iqtisodiy faoliyatning boshlanishi mamlakatning yaqindan turib bergan moliyaviy yordami tufayli rivojlanib, takomillashib boradi. Binobarin, kichik va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashda banklarning rolini oshirib borishga alohida e'tibor qaratiladi.

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik korxonalarining muhim faoliyati banklar bilan uzviy bog'liq bo'lib, ular olib borayotgan faoliyat –xomashyoni sotib olish, ishlab chiqarilgan tovarlar, ko'rsatiladigan xizmatlarga haq to'lash, ishlovchilarni ish haqi bilan ta'minlash, turli toifadagi korxonalar, firma va boshqalar yuridik shaxslar bilan bo'ladigan iqtisodiy munosabatlar, ya'ni olingan foyda va daromaddan soliq to'lash, transport, kommunal xizmatlar uchun to'lovlarning hamma turlari banklar orqali, o'z o'rnida, olinadigan kreditlar va boshqa hisob-kitoblar ham banklar yordamida amalga oshadi.

Natijalar:

Tadbirkorlikning takomillanishi ijtimoiy va iqtisodiy sharoit bilan chambarchas bog'liq. Tadbirkorlik shakllanishining iqtisodiy sharoitiga ijtimoiy sharoit yaqin turadi. Ijtimoiy sharoit, avvalo, xaridorlarning didi va modaga javob bera oladigan tovarlarni sotib olishga intilishi bilan belgilanadi. Turli bosqichlarda mazkur talab o'zgarib turishi mumkin. Bunga ijtimoiy-madaniy sharoitga bog'liq axloqiy va diniy me'yorlar jiddiy ta'sir qiladi. Mazkur me'yorlar xaridorlarning turmush tarziga va u yordamida tovarlarga talabiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Ijtimoiy sharoit shaxsning ishga munosabatiga o'z ta'sirini o'tkazadi, bu esa, o'z o'rnida, biznes taklif etayotgan maoshning miqdoriga, mehnat sharoitiga munosabatiga

ta'sir qiladi. Tadbirkorlik faoliyati turlari nisbatan mustaqil bo'lib, bir-birini to'ldirib keladi. Tadbirkorlik faoliyatining barcha turlarini belgilab beruvchi ishlab chiqarish tadbirkorligining ustuvorligini tan olish kerak. Innovation, ilmiy-texnik faoliyat, tovarlarni bevosita ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va shu sohadagi axborot bilan ishlash faoliyati ishlab chiqarish tadbirkorligiga kiradi. Ishlab chiqarish bilan shug'ullanmoqchi bo'lgan har bir ishbiarmon tadbirkorlik faoliyatining qaysi turi bilan shug'ullanishi, qanday mahsulot ishlab chiqarishi, qanday xizmat ko'rsatishini oldindan belgilab olishi kerak.

Muhokama:

Biznes ishlari boshlangandan keyin olingan natijalar reja bilan solishtirib boriladi, masalalar bo'lsa, yuzaga chiqariladi, rejaga tuzatishlar kiritib boriladi, shu tariqa biznes to'g'ri yo'nalishga solinadi. Aks holda uni boshqarish qiyinlashib ketadi. Biznes reja ana shuning uchun ham kerak bo'ladi. Demak, biznes-reja bugungi va kelgusidagi yutuqlarni, o'sishni aks ettiradigan biznes ko'zgidir.

Kichik tadbirkorlik subyektlarida ishlab chiqarish kengayib borishi bilan ularning texnik ta'mirlash, moddiy-texnika ta'minoti, mahsulotlarni saqlash, qayta ishlash va sotish, kommunikatsiya va aloqa, maslahat va axborot kabi bir qator xizmat turlariga talabi ortib boraveradi. Sababi kichik tadbirkorlik subyektlariga yuridik shaxs maqomini berish bilangina ish tugamaydi. Ularning to'laqonli faoliyatini faqat mukammal tashkil qilingan infratuzilma bo'linmalari yordamidagina tasavvur qilish mumkin.

Xulosa:

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash mumkinki, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlarida mavjud bo'lgan tabiiy, moddiy, mehnat va moliyaviy resurslardan samarali foydalanish imkoniyatlarini aniqlashda va hayotga jalb qilishda, shuningdek aholi bandligini ta'minlashda asosiy ahamiyatga egadir. Uni bevosita amalga oshirish uchun har bir mutaxassis yaxshi va puxta egallab olishi kerak. Shundagina u kelajakda o'z faoliyatida iqtisodiy samara beradi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Beknozov N. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. T., TDY nashr., 2005.
2. Samadov A.N., Ostanaqulova G.N. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik. T.: Moliya-iqtisod, 2008.
3. Yusupov M.A., Yergashxodjayeva Sh.J. Tadbirkorlik asoslari. – T.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi, 2005.
4. Qosimova M.S., Yusupov M.A., Shodibekova D., Samadov A.N. Kichik biznesni boshqarish– T.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi, 2005.